

es saia

PRENSA
CORONA

D'ALGAIDA

nº 99 Març de 1989 preu: 100 Pts

Racó de Cas Metge Jordi.

Editorial

EL PROBLEMA DE L'AIGUA

Vivim un hivern d'una climatologia extraordinàriament anormal, amb poquíssimes pluges i unes temperatures molt altes; el mes de febrer, ja a punt d'acabar, haurà batut tots els rècords en aquest sentit, amb calor més pròpia del mes de maig que del pel de l'hivern. Les conseqüències d'aquesta situació tots les coneixem: els camps es moren, es produeixen incendis forestals, els embassaments estan secs, els aqüífers minven de forma alarmant, les fonts s'estronquen, a determinats llocs ja hi ha restriccions i les previsions de subministrament d'aigua per aquest estiu són molt pessimistes. I no és probable que abans de l'estiu aquesta situació variï substancialment, encara que tots confiam que les condicions climatològiques poden canviar i mitigar els efectes de la sequera; és impossible, però, recuperar el que s'ha perdut.

En el nostre cas, és a dir, el cas d'un poble pobre en aigua, de terres primes, els perjudicis per la manca de pluges s'accentuen: els sembrats fan pena, no hi ha pastura pel bestiar i segurament moriran molts d'arbres ja que es veu que pateixen molta set. I la pagesia, altre pic, patirà les conseqüències d'una situació que ja massa sovint li és adversa, de vegades per causes meteorològiques, de vegades per causes humanes.

Ara bé, el que és imperdonable és la imprevisió i la negligència dels nostres polítics, que no han fet res per solucionar un problema que aquest estiu pot ésser greu. Com que els dos darrers anys ha plogut amb certa abundància, ja els semblava que tot estava resolt. De fet, un dels membres de l'anterior Consistori -reenganxat en l'actual- va ser ben explícit; quan -fa un parell d'anys- se'ls recriminava a una Sessió Plenària per la deixadesa davant el problema de l'aigua, va dir: "Lo que interessa és que plogui, i, com queenguany ha plogut, no hem de passar pena". Peròenguany potser sí que n'hauem de passar, de pena. I no s'han cercat uns pous alternatius per si fallen -esperem que no- els que actualment cobreixen les necessitats més elementals. Ara ja no es tracta de proporcionar aigua amb abundància a tot el poble; tal com van les coses, ens conformaríem que seguissin resoltes aquestes necessitats bàsiques.

S'han de conscienciar les nostres autoritats de la seva obligació de cercar solucions, però també s'han de conscienciar els ciutadans de l'obligació d'utilitzar l'aigua amb seny, amb mesura, i de no tudar-la. No som ni volem ser profetes; però no té cap mèrit profetitzar que la penúria d'aigua serà, potser aviat, el problema més important de les nostres illes.

calaix de sastre

LA RESPOSTA

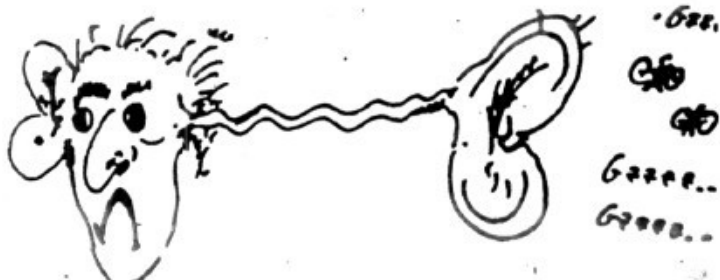
Record haver llegit, sense poder precisar-ne clarament el temps, que ells prepararen una trobada d'intel.lectuals i pensadors per tal d'intentar trobar resposta a un dels dubtes fonamentals del temps que correm: què és Espanya? El lloc de la reunió tampoc no el puc situar amb exactitud. Era Girona? Era Sitges? Potser Salou? Tant se val. Els organitzadors de l'encontre coneixen les tècniques comercials, i saben que d'un producte n'han de fer propaganda allà on les vendes fan figa.

De sempre he sentit força admiració per aquelles persones que practiquen virtuts tan exemplars com la constància i la tenacitat. Ja fa temps que s'hi peguen, en la resolució del problema -recordau: què és Espanya? I és clar, fruit de tants d'esforços, han aplegat tota una collita de troballes. Ventall suficient per satisfer tota casta de personal.

Per als antics, la grandesa d'Espanya queda resumida en la passió pels toros -la "Fiesta nacional"- o per les sevillanes -el "baile nacional"-. Cosa en què coincideixen els més moderns -qui ho havia de dir! Aquests, els més moderns, també se senten ben representats per la sofisticació de la "moda de España". Si són els més fanàtics i cridaners els qui cerquen la seva identitat, tenen consciència d'haver-la trobada quan un futbolista, pur representant de la "furia española", marca un gol a un porter alt i ros, amb cara de no haver menjat mai calent. Sense oblidar els tremolors emocionats que frases com "España, lo único importante" o "España, una unidad de destino en lo universal" provoquen als més filosòfics.

Conclusió. Tenien la pregunta: què és Espanya? I un caramull de respostes possibles: els toros, les sevillanes, els gols del "Buitre", la moda... Els faltava la resposta, aquella capaç de resumir totes les anteriors en una sola. Els faltava la definició amb poder per concentrar totes les mirades, totes les converses, totes les il.lusions, tots els sospirs; procedents de tots els angles. Els faltava el símbol que servís per diferenciar-los de pobles asquerosament desapassionats, freds com una pedra de marbre. Aquest emblema, no podia ser d'altra manera, els ha estat donat per la gràcia dels poders fàctics, per la gràcia dels diners. Ja no calen més congressos ni recerques inútils. Ja tenen pregunta i resposta. Què és Espanya: una cotorra.

m'han dit que diuen

- Ara, en plena corema, molts pensaran que no és temps de parlar del carnaval, però trobam que enguany els darrers dies foren dies molt animats, amb molta gent desfressada i amb una "rueta" i tot. I no eren desfressos com fa uns anys, en què els al.lots es posaven un capell, una americana del padrí i una pipa, i prou; no, enguany eren desfresses ben fetes, amb gràcia, amb uns dobbers gastats per les mares o fets per elles mateixes. I també vérem molta gent gran que participava desfressada de la festa. Llàstima (sempre hi ha d'haver qualche emperò) que la nostra banda de música no hi participàs, ja que hi feia molta falta per animar la gent. Digueren que havia anat a Sa Rua de Ciutat, però hi ha qui no ho entén, que no participi de la festa algaidina per anar a un altre lloc. També sentírem qui pensava amb En Cames Tortes, i comentava que quan es va ressuscitar la festa eren pocs els participants, molts manco que ara que no hi ha res que coordini i aglutini la festa de carnaval.

Hem sentit parlar de tota una sèrie de robatoris, especialment per casetes de fora vila, de "domingueros". De totes formes, encara no hem sentit a ningú que parlàs de fer patrulles de vigilància, com a Vilafranca. Hem de dir que la manca de vigilància ja és preocupant, tant dins el poble com a les afores, i seria qüestió de posar-hi remei per part de qui correspongui. Evidentment, la solució no són les patrulles de voluntaris.

Un tema que ha sortit amb força, casi amb ràbia, és el de la processonària, de "ses cuques des pins". Hem tornat a sentir opinions de que han de tallar els pins, i altres que ho troben una animalada això de pensar en tallar-los. I hem tornat a sentir el que ja sentírem fa uns anys, quan havia sortit el tema: ¿No seria més fàcil per part de les nostres autoritats preveure la plaga i pervenir els seus efectes? Maneres de tractar una vintena de pins que hi ha entre Sa Plaça i Ses Escoles n'hi ha, i no tan costoses com qualcú vol fer creure. Fins i tot es podrien tallar les bosses (dels pins, naturalment), una a una, i cremar-les, però sempre al moment oportú. Aleshores no hi hauria problemes de "cuques" ni de pins.

Les activitats que el nostre Ajuntament, en col.laboració amb el Consell o cosa d'això, ha organitzat per gent adulta estan tenint molt d'èxit, segons hem sentit comentar. El curset de "tall i confecció" té un èxit diguem-ne "normal", però el de cuina diuen que és massa. Hi ha famílies que estan engreixant i tot a força de provar els plats que les madones aprenen a fer.

I els que segueixen ben animats, malgrat el temps que ha passat des de la seva aparició en públic són els components de la Coral. Els assaigs que fan, dos cops per setmana, ens han dit que són concorreguts com al principi i que la gent disfruta cantant. Sentírem a dir que per Pasqua estan preparant una altra sortida en públic, suposam que serà amb temes relacionats amb les funcions religioses del moment, és a dir, música sacra o cosa així.

La gent de la tercera edat, els padrins, no es cansen d'organitzar coses. Un ens explicava que un dia feiner, sense esperar-s'so, va començar a veure gent per plaça, vells i no tan vells, amb un parell o tres d'autocars, i no sabia què passava. Resultà que anaven a veure l'obra de teatre den Xesc Forteza. Ben animats, van ells, i que duri, que han passat temps molt pitjors els nostres padrins....

Sembla que els darrers dies de febrer ha volgut ploure una mica, però els entesos diuen que, per molt que ploqui, és impossible que compensi la manca de tots els mesos d'hivern passats. No sabem si hi haurà restriccions, aviat, o si, com moltes vegades, el nostre ajuntament deixarà passar el temps i serà lo que Déu voldrà. Per cert que sentirem comentaris sobre les promeses i intencions dels actuals governants en matèria de conduccions d'aigües, de les quals no ne'n sentit a parlar més. Ja veureu com en acostar-se eleccions en tornarem a sentir parlar, de tot això.

Sentirem a dir que la nostra "concejala" de cultura, va presentar la seva dimissió de forma irrevocable del seu càrrec. I, ens digueren, en aquells moments estava ben decidida a deixar l'Ajuntament, ja que estava bastant empipada amb la manca de col.laboració que troba entre els seus partidaris. Ara estam pendents de veure si es confirma la dimissió o si ho reconsidera i segueix. Com també estam esperant si es confirma el canvi de batle, que n'hi ha que ho dubten.

UN SORD

el RACÓ dels LLIBRES

L' ESCANYAPOBRES

NARCIS OLLER

Narcís Oller, autor realista-naturalista, trenca un poc la seva línia de producció amb "L'escanyapobres", que és, com diu el mateix autor, "absolutament filla de la ... fantasia". Títol i subtítol -"Estudi d'una passió"- ja ens donen una idea prou clara del contingut del llibre: l'estudi de l'avarícia, passió que apareix personificada en el nostre protagonista, l'Oleguer. Per a aquest estudi, Oller fa servir de marc ambiental la societat rural catalana de darreries del segle XIX, que s'enfronta amb una revolució industrial que va significar la crisi del camp i de l'economia agrària.

Però a l'hora de començar la narració, l'únic indicatiu de la crisi és el tren que travessa els camps, emportant-se la riquesa a les grans ciutats. Per altra banda, la construcció d'una carretera que travessa Pratbell, el poble de l'Oleguer, ha fet que aquesta localitat es converteixi en cap de jornada, la qual cosa intenten aprofitar els seus habitants obrint tota una sèrie de magatzems de grans. Un d'a-

quests nous propietaris és l'Escanyapobres.

"-iL'Oleguer, aquell minyó traginer, fill de qui sap on, que fins ara ha menat "matxos? Si és més pelat que una rata!"

Sí, ell mateix. A partir d'aquí, Oller va desenvolupant el procés de la passió, de la "malaltia" del protagonista, que no pensa en altra cosa que anar acumulant diners. I a base de passar-les magres, aconsegueix anar acumulant-ne, i com més en té més en vol, i la seva dèria va augmentant, i es casa amb una viuda, i són fets amb el mateix motlle, i es passen la nit de noces comptant els diners que han ajuntat entre els dos, i es malfien un de l'altre, i...

I el darrer "i" és moralista: l'avarícia portarà el protagonista a la seva pròpia destrucció, una destrucció ben macabra. I és que, segons Oller, no es pot mantenir una conducta regressiva enfront d'una nova societat industrial.

VÍCTOR MULET

COSTUMARI DE LA PARROQUIA D'ALGAIDA

COSTUMS DEL MES DE MARÇ

PERE FULLANA

-(Com que la Setmana Santa i Pasqua sol caure gairebé sempre dins el mes d'abril, els costums seran descrits en el proper mes, seguint el "costumari").

Durant el mes de març no es fa res d'extraordinari. Es tracta d'un mes que pràcticament només conté la festa de Sant Josep, celebrada amb una certa solemnitat. Amb motiu d'aquesta festa se fan ses quarantores fundades per la "madona" Angela Sastre (sic).

Dins la tercera setmana solen començar els 13 dimarts de Sant Antoni de Pàdua, de la mateixa manera que se fa el dia 19 de Sant Josep.

Forma com se celebren els funerals.
(Durant tot l'any).

1ª Extraordinari: Amb sa creu alçada s'hi va amb ses capes pluvials negres, es dos vicaris com a primarxers, amb sos bordons. A l'ofici se prepara l'altar major amb sa cortina negra, s'adrès bo de canalobres, es peu de sa custòdia a sa part negra i sa creu damunt, se posa es palis bo negre i sa vasa amb sos afegitons. A cada banda de l'Altar Major dues tauletes tapades amb un tapete negre i ses dues piràmides damunt amb candelletes que cremen tot l'ofici.

Abans de l'ofici se canta un nocturn de matines, i durant el mateix se canta sa missa a veus amb armònim que canten els cantadors llogats i l'organista. Quan acaba se canta el responsori i el clero es dirigeix a la sagristia, es desvesteix i se'n va devora el Roser on el Rector resa un Parenostre i un Rèquiem. Acte seguit consola la família i els demés. Mentres es fa això es toquen les campanes.

2ª Funeral de 1ª Ordinari: La creu alçada igual que els de primera, i els cirials de segona classe. A l'ofici es posa s'adrès de canalobres. Només hi ha armònim fins a la seqüència inclusiu. Lo demés igual.

3ª Funeral de 2ª superior: Creu alçada sense capes, conventual senzill, quatre banquetes; però se posen ses piràmides amb candelletes i se fan salves a totes ses capelles, però resades. Sa cera és de segona. Se posa sa cortina.

4ª Funeral de 2ª mitja: Com l'anterior menys ses piràmides i a ses salves se deixen ses capelles del Roser. No se posa cortina.

5ª Funeral de 2ª ordinària: Creu alçada senzilla. Conventual ordinari, quatre banquetes, altar senzill amb palis negre sense cortina, a ses salves se deixen quatre capelles.

6ª Funeral de 3ª: Creu alçada senzilla. Conventual ordinari, quatre banquetes, altar senzill, sense palis ni canalobres negres. Ses salves com a l'anterior, però sense lletania en el Roser.

7ª Funeral de 4ª: Cera negra, quatre banquetes com a l'anterior. A ses salves en esser a Sant Sèbastià se va en es conventual, lo demés com sempre.

8ª Funeral de 5ª: Cera vella, quatre banquetes. Quan s'acaba l'ofici se diu es responsori en es túmul i res més. A tots es funerals el temps que consolen toquen ses campanes.

9ª Albat de 1ª: Creu baixa, sense ministres. Ofici d'Angels, un túmul petit tapat amb sa roba color de cel i quatre banquetes blanques. Quan s'acaba l'ofici se diu es responsori i se consola.

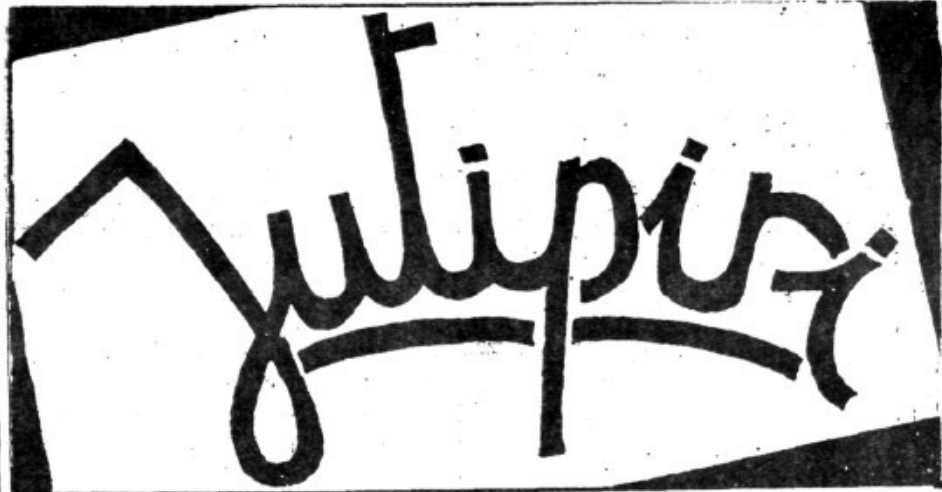
10ª Missa d'albat: S'encenen els ciris de l'altar major, i acabada la missa es consola.

Posteriorment varen quedar suprimides les tres classes de funerals de segona, i el de quarta categoria, quedant com a "funerals de tercera" els que abans eren de "segona mitja".

SUMARI:

En aquest numero:

- *Cromo de Zoologia. Aquesta vegada: GAMBIRUIX DE SERVA.
- *Suculent Editorial.
- *Consultori del Dr. Faranhait.
- *Baticor. Notícies del Cor.
- *Sa Conselleria.
- *Proposicions en Cos i Aniaa.

Any I, nº 2

LA REVISTA DEL COR, LA MELSA I EL FETGE.

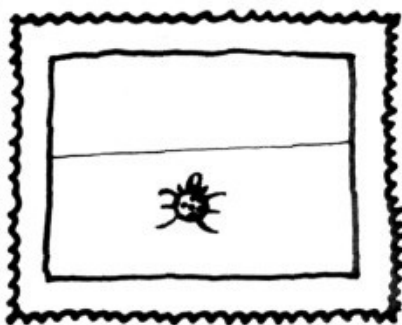
TUP-TUP!!! Inaugurat el tercer congrés de Dones Emblanquinadores sota el lema: "Radiografia d'un temps perdut: les banquetes". La seva presidenta, na Magdalena Poal i Calç, va dirigir unes melancòliques paraules als assistents: "Sabeu què vos dic? Idò, que tot canvia, a vatua el món! Ja no se'n troben, de banquetes, a vatua el món!". I llavors, va contar que quan era jove li varen fer dues radiografies a Son Dureta.

TUP-TUP!!! Presentats a Búger a la Galeria Si-i-No el nou pentinat de corema del perruquer Maleno. "He volgut, partint de la tradició, innovar", afirmà. Hi predominaven els postissos de verdures i espines de peix.

TUP-TUP!!! Na Magdalena Poch, que abans festejava amb en Rafel Gorriaga, cunyat de n'Antoni Eble i germà de na Isabel Gorriaga, la varen veure l'altre dia amb en Gabriel Tonjon, que abans sortia amb na Jeroni' Eble, germana de n'Antoni Eble i nebot de la Marquesa Magdalena. Sabent tot això, qualcú ens pot explicar què és el que passa?.

CADA MES UN CROMO DE REGAL. PER SEGUIR LA COL·LECCIÓ, FEIS UNA FOTOCÒPIA DE LA PLANA I RATALLAU-LO.

GAMBIRUIX DE SERVA

(Ironicus epidermis)

Aranyeta irònica de colors molt vius que viu habitualment dins les serves mig madures. S'alimenta, sempre que pot, d'amebes revoltoses.

A l'estiu frueix en desmesura de revolcar-se per les epidermis embatumades de bronzejador amb factor de protecció nº 4

Suculent Editorial.

Per una trentena de persones es necessiten:

- 50 kg de tronxos de blada.
- 30 dotzenes d'ous.
- 30 bosses de quart de galleta picada.
- oli i sal.

(per més poques persones feis una regla de tres).

S'agafa el tronxo, es talla i es bull. Una vagada colat, mullau el tronxo dins l'ou batut i el rebossau amb la galleta picada. Després, posau el tronxo dins la pella amb l'oli calent. Sal a discreció.

Quan hagi pres coloret el treis i ja està a punt per menjar.

Nota per les que fan règim: No en mengeu.

Jutipiri.

SECCIÓ FICTÍCIA
D'ES SAIG

Dirigeix: Carles Sol.

Col.laboren:

Albert Siquesí.

Gabinet Mèdic de Xefardejos.

Magdalena Corason.

Benet Alegre.

Magdalena Miraquefaig.

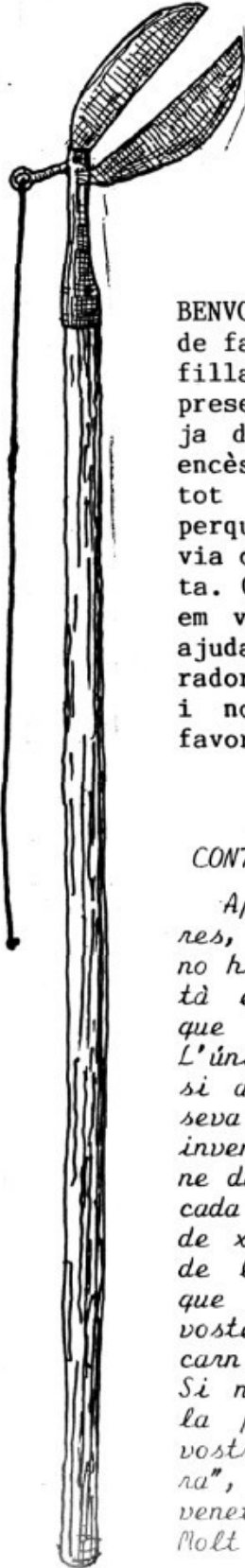
i tot el potentíssim
equip de la redacció.

Revista JUTIPIRI.

EDITA: La Ganyota Edicions.

IMPRIMEIX: Imprenta Sa Carussa.

Consultori del Dr. Fahrenheit

BENVOLGUT DR. FARENHAIT, som un pare de família molt preocupat per la meua filla Magdalena. L'altre dia es va presentar a ca nostra a les 4 i mitja de la matinada amb un "flamete" encès a la mà. Jo l'esperava despert, tot preocupat, entre altres coses perquè només té quinze anys i mai havia observat aquesta estranya conducta. Quan li vaig demanar d'on venia, em va dir que de matances, que era ajudanta de matador i experta secoradora. Jo vaig quedar desconcertat i no vaig sebre que dir-li. Per favor, Dr. Fahrenheit, què puc fer?

Un pare de família.

CONTESTA DEL DR. FARENHAIT.

Apreciat pare de família, abans de res, no preocupar-se massa perquè no hi ha per tant. La seva filla està en una edat conflictiva i el que necessita és molt de diàleg. L'únic problema que hi veig és sebre si aquesta nocturna activitat de la seva filla és vertadera o és falsa, inventada com excusa. Per sortir-ne de dubtes, digau-li que vos dugui cada vespre un trosset de llom o de xuia o millor encara, un parell de botifarrons. Si així ho fa és que la seva activitat és real i vostè té l'esdevenir assegurat (la carn avui en dia és molt cara). Si no vos du res, llavors avisau a la policia i digau-los que a ca vostra teniu la "Calentorra violadora", la que es dedica a forçar joves i a socorran-los els baixos. Molt de compte!

DR. FARENHAIT

La Conselleria

Proposicions en Cos i Anima.

CONSELLS, COL.LABORACIONS,
INTIMITATS...
LA DESCOBERTA DELS RACONS
AMAGATS DELS NOSTRES LECTORS.

PREMI CONSELL INSTITUCIONAL
del mes dotat amb una volta de
carro per sa Comuna. Sortida
de Sa Plaça. Obsequi a l'agra-
ciat/ada d'una bossa de viatge

Na Magdalena Pati Nada ens
remet aquest singular cosell
pels nostres lectors:

Sí, després d'haver pres
totes les mesures pertinents,
haver provat tots els mètodes
coneguts i per conèixer, an-
tics i moderns, vos trobau amb
una nina davall d'una col, vos
aconsell que li poseu el
nom de Profilàctica.

**COL.LOBORACIÓ POÈTICA DE NA MAGDA-
LENA ENDECA SÍL.LABA.**

Encara ressonen
tin tilín tin til!
les campanetes
tin tilín tin to!
i fa calor,
és molt millor.

Les floretes
petitetes,
perfumant el camp estan.
tin tilín tin tan!

Les papallones
com a lleones
pel jardí es passejen
tin tilín tin tejen!

Magdalena Miraquefaig

◦ MAGDALENO'S GIGOLÓS. El teu home
et deixa insatisfeta? Vine aquí!
POdràs posar taula, fer el dinar,
escurar i espolsar tot el que
vulguis. Ref. 2x-3.

◦ SALÓ de relax INTRO. Ara amb
tots els serveis informatitzats.
Ref. 2x.

◦ AGDALENA. agrades.
◦ AGDALENA. ossega' .
◦ AGDALENA. ira' .
◦ AGDALENA. asturba' .
◦ AGDALENA. Com se pre al saló M
Ref. 2x-3

◦ MAGDALENA - VIOLETA. La més tur-
badora. T'entretindràs amb els
seus jocs de mans. Ref. 2x-5=4.

◦ NECESSIT ram de flors. Abste-
nir-se Margalides i Roses. Ref. 2y.

◦ SAÏM LUBRIFICAT de truja perver-
tida: EL GANXO DE NA MARIA. El
més fi. Ref. 3=3.

◦ FOTOGRAFIES? Tenim les millors
a PHOTHO FHLASHH. Manuel Luque,
Las Grecas, Georgie Dann, Rumba 3,
Paolo Salvatore. Totes eròtiques.
Totes explosives. Ref. 2x-y.

N O T E S D'ART

Sebastiana Munar. Torre de Ses Puntes, Manacor

Presenta un gran nombre de peces de ceràmica tractades amb una tècnica anomenada Raku, si bé hi apareixen alguns elements estranys a dita tècnica.

En la cerimònia del te, una de les expressions del Zen, cada participant elabora la seua pròpia tassa o recipient per ésser usat en aquell mateix moment; per això, treballen terres molt obertes i vernissos de plom, seguint un procediment que té més de litúrgia que d'altra cosa. Així com el Dimoni dels Cossiers no té sentit fora d'ells, l'ús indiscriminat del Raku tampoc no el té. No discutim si se sap fer, evidentment hi ha ofici, però volem enfocar aquest comentari des del punt de vista que ens du a pensar que no es tracta de fer, sinó de ser.

Cercant senyals de personalització dins l'obra resulta quasi impossible trobar-les, observem més una demostració de manufactura que d'expressió personal, potser sigui per haver utilitzat una tècnica més com un fi que com un mitjà. Hem de pensar que aquesta obra es presenta dins un espai destinat a exposicions, bàsicament, i això obliga. Obliga que aquest comentari es faci en la direcció que el feim, i a l'expositor a situar la seua obra a un altre nivell. Finalment, la massiva presentació de peces desorienta, i manlleva la intimitat i ambient que precisa cada obra.

Per poc que s'ho proposi, Sebastiana Munar situarà la seua obra en el lloc adequat.

José Martínez. Sala d'exposicions de La Caixa, Artà

Escultures en metall, formes suggerents que es distribueixen, a la nostra manera de veure, en tres grups: una sèrie d'obres en pla conceptual, interessants i compromeses; d'altra banda, veim un grup de peces treballades amb intenció, el factor casual s'ha deixat de costat en aquesta ocasió, però per alguna raó que desconeixem, transmeten sensacions, són vitals. Finalment hi ha un nombre de peces purament artesanals, de complement. Hem d'insistir en la forma de presentar les peces que, en aquesta ocasió, té molt que desitjar.

Premis Ciutat de Palma de pintura. Palau Solleric, Palma

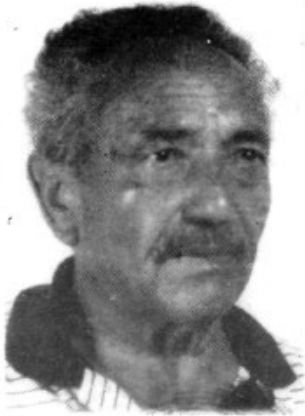
No creim que l'art sigui matèria de competició. En realitat la competició no la veim dins cap camp. Els Jurats (sempre m'he demanat què és el que juren) "seleccionen" i llavors donen premis. No es tracta ara i aquí de posar en dubte l'honestedat i erudició dels personatges de torn; es tracta del sistema. Se'ns diu allò de l'ESTÍMUL, a nosaltres no ens val, senzillament perquè cercar l'estímul "vençent" altres persones ens resulta fals i agressiu. De la confrontació amb un mateix pot néixer l'estímul, és clar que potenciar un sistema que estableixi bases en aquest sentit ha de resultar poc rendable (políticament), però ha d'existir. Poder veure els "Rebutjats" seria molt interessant, qualcú hauria de recollir la idea i donar la passa. A propòsit de premis, jurats i rebutjats, ens contem que a un pintor molt conegut se'l premià un any i el següent va ser rebutjada la seua obra. En un any va passar de diví a humà.

Fira ARCO. Madrid

Fira de galeristes que ofereix la possibilitat de veure el fons dels citats, així com també dels "marxants". Cadascú treu el seu "stok" i a vendre. Hi ha de tot, com en totes parts, veim pintors-obrers, obrers-pintors, moda, especulació, pèrdues i ganàncies. La dinàmica mercantil "arrolla y enrolla", és clar que el vernís de "cultura" ho tapa tot.

VATSARI

MOVIMENT DEMOGRAFIC

Nadal Sastre Bibiloni.
Ens va deixar dia 18
de febrer als 74 anys.

Miquel Mut Munar. Va mo-
rir a Pina dia 31 de ge-
ner als 83 anys.

Bartomeu Amengual Oliver.
Morí dia 26 de gener als
88 anys.

Margalida Capellà Mudoy.
Va morir dia 19 de febrer
als 78 anys.

Maciana Sastre Miralles.
Va morir dia 20 de febrer
als 82 anys.

Francisca Garcias Ramon.
Ens va deixar dia 21
de febrer als 64 anys.

NAIXEMENTS

Alexandre Llopart Mulet, fill de Josep i Maria. Va néixer dia 12 de febrer.

Joana-Maria Beltrán Mulet, filla de Joan i Maria-Magdalena. Va néixer a Pina dia 12 de febrer.

AVIS

Vos recordam que la nostra intenció és la de publicar les fotos dels nostres difunts, sempre que els seus familiars ens les proporcionin fent-les arribar a qualsevol dels col.laboradors d'ES SAIG. Vos recordam també que la nostra font d'informació pel que fa al Moviment Demogrà-

fic són els llibres de l'Ajuntament. Per tant, si un algaidí no mor a Algaida no està inscrit al llibre de defuncions i no podem conèixer les seves dades. En aquests casos ens resulta impossible deixar-ne constància si els seus familiars no ens informen.

avui :

LES NOSTRES POSSESSIONS

SON TROBAT

Aquesta primitiva possessió està situada al Quarter II, prop del creuer format per la carretera que de Randa mena a Montuïri i el Camí Vell de Porreres. Antigament fou coneguda amb el nom més complet de Son Trobat de la Font. Confronta a tramuntana amb establits primitius de la possessió, que arribaven antigament més enllà del Camí Vell de Porreres, fins Males Herbes i S'Hort d'En Carles; a llevant amb Son Trobat de Can Matxo i altres establits; a migjorn amb Can Mas i Poló; i a ponent amb Sa Mata Nova i Son Llobet.

Segons Mossèn Antoni Gili, que ens ha facilitat la història antiga de la possessió, aqueixa comença quan l'alqueria àrab de Benicanella va ésser comprada per Pere Trobat de Porreres l'any 1431 i que anteriorment fou de Domingo Llull, així com també la veïna Sa Mata Escrita,

segons proven antics documents, era una primitiva desmembració de l'alqueria de Benicanella. Durant l'any 1775 era propietat de l'honor Miquel Trobat de la vila d'Algaida i, per adonar-nos de la gran extensió que assolía per aquell temps la possessió, citarem que confrontava amb Son Marimon, Males Herbes, Son Llobet, Sa Mata Escrita, Pola i Son Reus de Rufassa. Les despulles d'aquest Miquel Trobat resten enterrades sota el passadís central de l'església d'Algaida. Posteriorment trobam que l'any 1786 era propietat de Pere Trobat i Fiol, fill de Miquel, que "denuncia que té i posseeix lo seu predi al lloc d'Algaida anomenat Son Trobat, creuat pel Camí Reial de Porreres".

Pel cadastre de l'any 1603 sabem que la possessió pertanyia a Pere Trobat "de la Font" i que estava estimada en 4600

lliures. Pel de l'any 1626 podem comprovar que els propietaris d'aleshores eren els germans Andreu i Joan Trobat, amb una renda anual valorada conjuntament en 470 lliures.

El darrer propietari d'aquesta família Trobat que al llarg de segles havia donat nom a la possessió fou D. Miquel Trobat que, mort sense descendència i no havent tampoc fet testament, la propietat passà a dos germans seus, Pere i Francesc, ambdós capellans; manco 17 quarterades que quedaren en poder de l'altra germana, casada a Montuïri, que edificà noves cases donant origen a l'actual Son Trobat de Can Matxo. Això succeïa a la darrera meitat del segle passat.

La història més actual de Son Trobat és de l'any 1923, quan D. Joan Marquès va comprar la possessió a D. Artur Bassa, apotecari de Manacor, per 36.000 duros. Després la propietat passà a la filla Esperança Marquès, casada aleshores amb el metge titular de Montuïri D. Macià Munar. Posteriorment fou rebuda en herèn-

cia per Da Maria Esperança Munar, filla de l'anterior, que conservà la propietat fins el mes de desembre de l'any 1988, data en què fou comprada per D. J. Monjo, resident a Barcelona per motius laborals.

Els estadans més antics de què té record la gent de per allà són: l'amo'n Sebastià Amengual, de Montuïri, que hi habità durant 14 anys i ara en fa 38 que ho deixaren. Recorden que per aquell temps la seva filla Maria va matrimoniar amb Jaume Ramonell de la veïna Son Trobat de Can Matxo. Abans d'ells hi havien habitat uns estadans de per Santa Margalida. Després hi entrà l'amo'n Llorenç de Son Trobat que ara resideix a Montuïri, però que provenia de Manacor, que hi habità durant 30 anys. Posteriorment, ara fa 9 anys que ho duen, hi entraren els cunyats Joan i Ventura Mayol, també montuïrers, que compliran el contracte amb el nou propietari el proper mes de setembre.

L'extensió actual de la possessió és de 75 quarterades, perquè l'any passat va sofrir la darrera desmembració amb la venda de les 25 situades a l'altre costat de la carretera de Randa a Montuïri,

corresponents a Sa Talaia i Es Sementer de Can Mas, que foren adquirides per Dª Joana Balaguer Galmés d'Algaida. Aquestes 75 quarterades són totes de conradís, perquè l'únic tros de garriga que quedava corresponia als costers de Sa Talaia.

Les cases estan situades damunt una petita elevació del terreny i s'integren harmoniosament dins el paisatge que les envolta, ressaltades pels fassers del jardí, tan descuidat avui en dia (vegeu fotografies). La planta baixa ha estat, de sempre, destinada als amos i la superior a residència pels senyors, amb accés independent per una escala exterior des de la darrera reforma que tengué lloc fa devers

55 anys. Aquestes obres foren realitzades en temps de D. Macià Munar i afectaren a tota la planta noble; inclús féu construir una inusual terrassa adosada al frontis principal per a prendre-hi el sol ja que patia dels pulmons.

Les cases dels amos, d'una gran rusticitat, estan bastant deteriorades pels anys i necessiten mà de mestre, a la part de la cuina i serveis primordialment. La façana posterior, encarada a mestral, dóna a una clastra trapezoïdal encimentada, amb un hermós coll de cisterna al mig. A un lateral d'aquesta clastra s'alça una estranya edificació que, a primera vista, sembla una capella, amb columnes i bòvedes interiors, però que en realitat és un magatzem d'ametlles amb terrat a la coberta per a secar-les al sol i amb un

enginyós forat al sòtil que servia per enmagatzemar-les una vegada eixutes. A la clau de la bòveda central d'aquesta dependència hi ha la següent inscripció: Andreu Garcia. Any 1879.

La capella tenia l'accés prop del portal de les cases dels amos, on encara s'hi conserva de testimoni la piqueta de l'aigua beneïda, i s'estenia fins a tocar el primitiu celler -de fet només es distingeix el canvi d'ús pel diferent nivell d'ambdues dependències-. Avui una part de la desapareguda capella i el primitiu celler, que era grandíols, són emprats com a magatzem de palla; l'altra part de capella fou habilitada per romandre-hi els missatges i els hortolans. (En temps de l'amo'n Jaume Ramonell eren 22 o 23 els que treballaven a les terres de Son Trobat). A la part posterior d'aquestes dependències s'hi troben les ruïnes del cup de fer vi, que denoten la importància que devien assolir les vinyes de Son Trobat; la darrera quarterada que quedava fou arrabassada ara fa prop de 12 anys. Vora el cup i la clastra posterior hi ha també les "ruïnes" d'una pista de tennis manada construir pels senyors al lloc on hi havia el corral de figueres de moro, en temps de l'amo'n Llorenç. Allunyada una cinquantena de metres de les cases, direcció a migjorn, hi ha una primitiva torre de molí fariner amb els baixos coberts de volta de paret seca, que cobrien les moles i que avui serveixen com a refugi del bestiar (vegeu fotos).

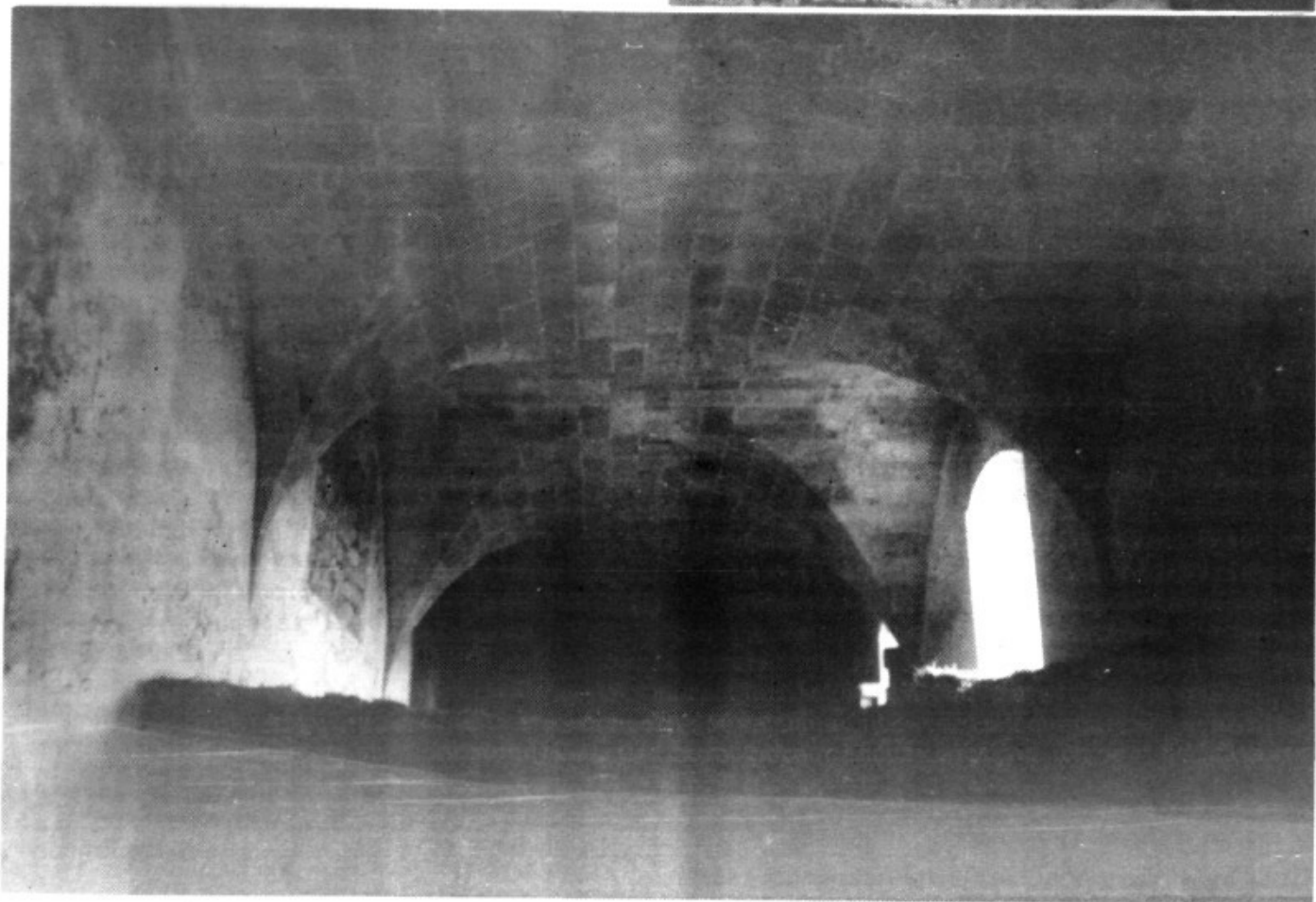

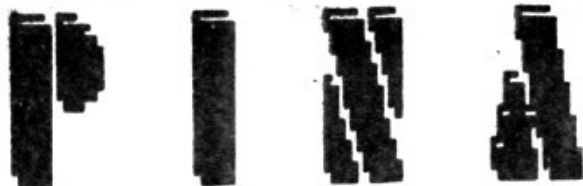
La font o qanat de Son Trobat que, recordem, també dóna nom a la possessió està situada a devers 500 metres de les cases, costers avall en direcció a Poló i ja prop de la carretera de Randa. No difereix massa dels altres qanats situats a l'entorn del Puig de Cura i degué construir-se quan estava en plena activitat la primitiva alqueria àrab de Benicanella. Són visibles diversos pous d'aireig per ventilar la galeria principal que finalment, per gravetat, surt a cel obert mig coberta d'esbatzers, omplint el gran safareig que serveix per desassedegar tot l'hort de la possessió.

I per acabarm com a anècdota, observareu que heu pogut comprovar al llarg d'aquest escrit que són molt més forts els lligams que sempre ha tengut Son Trobat amb Montuiri, més que res per la proximitat geogràfica, que amb Algaida. Tant és així que la posada de la possessió com Sa Boal estaven situades a l'empinat Carrer Vanrell montuïrer.

Text i fotografies:

Miquel Sastre "Fiolet"

. Tal vegada no hauríem de ser noltros els qui hauríem d'encetar el tema, potser correspongui a altres persones el fer-ho públic, o donar la veu d'alarma, emperò no podem estar quiets i amb la boca tancada davant l'aberració o l'atemptat urbanístic que s'està fent a Pina amb els xalets adosats que es fan.

I és que no hem sentit cap paraula d'alabança de cap persona, sia pinero o no, xerrant d'això: destrocen el poble, rompen l'estètica, trenquen l'harmonia, fa mal d'ulls, això fa oi, i més són les expressions de les persones que han xerrat amb noltros d'aquest tema. I n'hi ha per això i més.

Dins quin cap cap es fer a Pina xalets adosats estrets com a xeremies i com a gàbies de coloms, que cada un d'ells té: cotxeria en el semisoterrani, planta baixa amb uns escalons per pujar, primer pis i segon pis, és a dir, quatre altures distintes per cada vivenda. Que això es faci a Palma o a altres ciutats més grans, on els trasts són molt cars, encara té "pase", emperò a Pina, amb el terreny que hi ha i els corrals que queden, és que no té agafada. Aquest tipus de construcció dins un poble com Pina no té lògica, va contracorrent; en una paraula, és un pegat.

¿No s'hauria pogut fer el mateix fent xalets amb jardí a davant i a les voreres, com els que hi ha fets al costat? O si no, xalets aferrats o adosats, com volgueu, amb planta baixa i un pis (sala), com la majoria de les cases del poble. El cost creim que no hauria estat massa més gros i haurien quedat molt millor i crec que haurien estat molt més bons de vendre, i s'haurien pogut treure els mateixos doblers o aproximats als beneficis esperats per part dels constructors. Amb això queda ben patent la falta d'experiència en les construccions als pobles petits per part d'aquest tipus d'empreses, que segueixen les mateixes pautes de les construccions a gran escala de les grans ciutats; emperò que no veuen que van malament, que la gent del poble o la qui va al poble els caps de setmana no vol sortir d'un pis i ficar-se dins un altre pis; no cal pensar molt per veure una cosa tan senzilla.

I les autoritats que concediren els permisos o les que tal vegada haguessin pogut fer qualque cosa per reformar el projecte inicial, que s'han plantejat aquest tema? I l'oposició creim que també pot tenir qualque cosa a dir. I els pineros de a peu, què hem fet? En el seudia es varen recollir firmes per engegar els colomistes de Pina, hi va haver bastant de sarau; i això, que no trobau que és pitjor que els colomistes? Creim que els coloms eren una rialla devora això, els coloms ja no hi són, en canvi els xalets no se'n aniran, quedaran per a sempre com una taca o un baluart a l'entrada del poble.

Solucions n'hi ha si volen; es pot construir el mateix i més, emperò sense desbaratar l'harmonia d'un poble tranquil i senzill com Pina, i tots poden quedar contents, el poble i els constructors, perque poden treure els mateixos beneficis i donar les mateixes ocupacions als picapedrers. Perque no hi ha ningú que trobi que s'ha fet bé; i si no agrada a ningú, cal veure qui els comprarà. Ja sé que hem direu que tot se ven, però creim que seran molt més mal de vendre que si s'haguessin fet xalets normals i corrents com a cases de poble; a vegades com més volen acaparar més perden, i pentura és el que pot passar. I si no, el temps que és el millor jutge ha ho dirà.

Crec que si encara hi ha solució per no fer més desbarats, tal vegada seria el moment d'arribar a un acord entre els responsables d'urbanisme i els constructors; creim que tots hi guanyaríem i per ventura els més beneficiats serien els constructors. Val la pena fer un pensament.

NOTICIARI

Per dia 1 de març està convocada l'Assemblea General de l'Associació de veïns. El punt més important de l'ordre del dia és l'elecció de la nova junta directiva. El mes que ve vos n'informarem.

Naixement: Dia 12 de febrer va néixer na Joana Maria Beltran Mulet, filla de Maria Magdalena i Joan. Enhorabona als pares.

Defunció: Dia 31 de gener va morir en Miquel Mut Munar als 83 anys. Al cel sia.

XESC OLIVER

ES SAIG

BOLLETÍ DE L'OBRA CULTURAL D'ALGAIDA

Revista mensual. D.L. P.M. 495.1980

Dirigeix	Delfí Mulet
Administra	Llorenç Oliver
Mecanografia ...	Mireia Mulet
Fotografia	Joan Balaguer
Dibuixa	Jaume Falconer
Col·laboren	Andreu Oliver
	Pere Mulet
	Alexandre Pizà
	Joan Trobat
	Joan Mulet
	Biel Sastre
	Guillem Andreu
	Xesc Oliver
	Miquel Fiolet
	Jerònia Oliver
	Miquel Serra
	Víctor Mulet
	Josep Noguerol
	Biel Bibiloni

Domicili: Rei, 1. Algaida.

Tl. 665042/272576

Imprimeix: Apóstol y Civilizador. Petra.
ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial.

CABRERA, PARC NACIONAL

L'Agrupació d'Algaida del Partit Socialista de Mallorca ha organitzat per a divendres dia 17 de març una conferència, amb passada de diapositives, sobre el tema "Cabrera, el Parc Nacional de les Illes", a càrrec de Joan Mayol, diputat del Parlament de les Illes Balears. L'acte tindrà lloc al Molí d'En Xina a partir de les 21'30 hores. Hi quedau tots convidats.

PLUVIOMETRE

Seguim amb la penúria de pluges que no augura res de bo per aquest estiu. El mes de gener va acabar amb un total de 12'9 litres i el mes de febrer (fins dia 24 inclòs) han caigut 22'5 litres.

I ara a esperar que els pròxims mesos siguin un poc esplèndids en la qüestió de la pluja.

ES CARRER BEN NET. (acabament)

-Jo ja només mir sa televisió per veure ses pel·lícules, i millor si són d'en Tarzan.

-Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaah! Aaaaaaaaaaaaaaaaaaaaaah!

-Oh, quin esglai! Me pensava que era en Tarzan amb na Xita que venia...

-I jo un àngel que queia.

-Deu passar cosa grossa, són es bombers que van escapats.

-Anem a veure què passa.

Sí, sí, anem-hi.

SA GRANERA

ES CARRER BEN NET

- Bon dia, Joana. Què fas?
- Ja ho veus; amb aquest solellet fa ganes de sortir a agranar es carrer. Fa un temps de primavera.
- No me'n parlis; si no plou aviat no ho sé què passarà.
- Haureu d'anar a fer rogatives a la Pau, com un temps.
- Jesús, Joana. Encara creus en aquestes coses?
- I jo què sé. Ja no entenc res, abans mos deien unes coses i ara mos ne diuen unes altres.
- Bé, deixem-ho córrer, que tantmateix mos buidarem es cap i no aclarirem res. I parlant des poble, que llegires s'entrevista de s'Última Hora?
- Quina entrevista?
- Què vol diró Sa de Na Sitjar.
- De Na Sitjar? O ja surt pes diaris?
- Sí, dues planes amb una bona foto. Me va agradar molt. Trob que sa raó li vessa quan diu que gràcies a ella hi ha gent a Algaida que no té depressions.
- Depressions?
- Sí, dona; que hi ha gent que ha tornat recobrar s'alegria i ses ganes de viure.
- Déu meu! I això ho ha fet Na Sitjar?
- Sí, hi ha molta de gent que abans no sortia i sempre estava enfurinyada a dins ca seva i ara canta a sa Coral i va dos pics per setmana a assajar. També organitzen dinars, torrades, i se veuen i riuen.
- No em fa cap falta ni una tot això.
- Per aixó ets tan mal' sofrida.
- I xerrant de Na Sitjar i de malsofridures, he sentit a dir que està ben malsofrida i que vol deixar s'Ajuntament, i tu me véns a contar romanços de depressions. Idò mira.
- Què vol dir? Vol deixar s'Ajuntament? Deu esser perquè està cansada de fer tanta feina.
- Feina. A qualsevol cosa li dius feina, tu.
- Idò n'ha feta molta més que els altres des seu grup.
- Bon dia.
- Uep, bon dia.
- Jesús Bon Jesús. I què té aquest al.lot amb sa cara tan inflada?
- Ses cuques...
- Quines cuques?
- Des pins de Ses Escoles. Ja els haurien d'haver arrabassat.
- Jo lo que crec és que s'Ajuntament hi hauria de posar remei quan toca. Amb lo "guapos" que són aquells pins!
- Guapos? Ja ho veus si hi va guapo aquest al.lot meu.
- Bé, però ses coses no s'arreglen així. Si es de s'Ajuntament hi posassin trampes quan toca, fumigassin i fessin tot lo que pertoca, tot aniria millor.
- I ara per on surts tu? Fa un moment defensaves Na Sitjar i ara despotriques contra s'Ajuntament.
- No és lo mateix.
- Bé, jo me'n vaig fins a comprar pomada. Adeu.
- Bé, que no sigui res això de s'al.lot.
- "Dios".
- Jo ja me n'hauria d'anar, Joana, encara no he fet ni es llits i he d'anar a Can Balaguera a comprar un carrete.
- Què xerrau voltros dues des carrete? O també parlau de Na Preisler?
- No xerram d'aquestes brutes, com ara na Xavarri.
- Qui és aquesta?
- O no llegiu ses revistes, madò Joana?
- Revistes? No tenc temps, a jo ja me basta amb so agranar es carrer. Però, què és això des carrete?
- I jo què sé... Deuen esser brutors.
- Sí, tot és una brutor, ja no pots mirar res.

XONY POB POLITIC

ESPORTS

FUTBOL

Com a comentari general es pot dir que els benjamins segueixen amb la seva bona campanya, al capdavant de la classificació; els alevins es mantenen amb la seva irregularitat, però situats entre els cinc primers; la sorpresa l'han donada els infantils, que de sis punts possibles n'han aconseguit cinc; els juvenils són els que han duit més mala sort, però sense fer mal paper; i els grans han perdut moltes possibilitats d'ascendir, però no ho tenen tot perdut.

BENJAMINS

Començaren perdent contra un equip que els va davant a la classificació, però es referen ben aviat i en el seu darrer partit contra l'Alaró, un equip que només havia rebut set gols en lo que duim de temporada, en marcaren vuit.

Algaida-Sant Jaume 2-4
Llosetense-Algaida 2-4
Algaida-Alaró 8-0

ALEVINS

Estan fent un bon paper, però no es mostren capaços de mantenir una línia de joc igual a tots els partits; ells i els juvenils són els més irregulars, encara que estan ben classificats a la taula.

Algaida-S.Pere Atl. 7-2
Algaida-Petra 4-4
Cardessar-Algaida 2-0

INFANTILS

Al manco aquest mes han passat de ser els

pitjors de tots els equips algaidins a ser els millors. Han tengut problemes amb el seu entrenador que volia dimitir perquè no anaven als entrenaments, però ara tot s'ha arreglat i guanyen partits.

Beta - Algaida 1-1
Algaida-Porreres 2-1
Algaida-Colònia 3-2

JUVENILS

No ha estat molt propici el mes de febrer per els juvenils si bé no ha anat tan malament: perden els punts dins es Porrassar i els recuperen a fora camp.

Algaida-Llubí 1-1
Cala d'Or-Algaida 2-3
Algaida-Porreres 1-3
Ses Salines-Algaida 1-1

PRIMERA REGIONAL

Diumenge passat jugaren contra el Poblenc, el líder, i si guanyaven es quedaven a un punt d'ell amb totes les aspiracions; per verdadera mala sort es va perdre aquest partit i ara, a cinc punts del líder, és molt difícil poder pujar de categoria.

Algaida-Consell 3-2
Génova-Algaida 0-1
Algaida-Poblenc 0-1

BILLAR

Ja us informarem que a Can Mulet es volia fer un torneig de billar i mirau si s'ha fet aviat que ja ha acabat. En aquest torneig hi participaren setze jugadors. A les semifinals quedaren emparellats: Biel Metler-Miquel Blascos i Roberto

Arraez-Pericàs; va guanyar el que hem citat primer de cada eliminatòria. La final la guanyà en Biel Metler, en segon lloc en Roberto Arraez i en tercer lloc, tota una sorpresa, en Miquel Blascos.

FUTBET

Infantils, alevins i benjamins han començat els seus respectius torneigs. Els partits de casa se celebren a ses escoles. Ja ho sabeu si hi voleu anar.

BENJAMINS

Són encara molt joves i només han jugat dos partits: un l'han guanyat i l'altre l'han perdut però per goletjada.

Algaida-Porreres 4-2
Montuïri-Algaida 14-2

ALEVINS

Dels tres partits que han jugat només han aconseguit empatar-ne un. Esperem que es vagin animant i arribin més amunt. Són pocs i necessitarien reforços.

Porreres-Algaida 4-3
Sineu-Algaida 5-1
Algaida-Porreres 2-2

INFANTILS

Començaren malament però han guanyat dos dels tres partits jugats, victòries a costa del Lloret.

Algaida-Lloret 5-1
Algaida-Porreres 3-6
Lloret-Algaida 1-8

ESCACS

L'equip federat alagaidí no ha aconseguit pujar, però sí han jugat els play-offs finals on quedaren en quinta posició, un

lloc molt digne.

En quant als jocs escolars s'han classificat tres alagidins que tenen possibilitats de formar part de la selecció balear que ens representarà

a Madrid. Aquests tres al.lots són: Miquel Oliver Xisco Oliver "Torres" i Antònia Bibiloni. Enhora-bona.

Biel Bibiloni

noticiari de l'o.c.b.

ACTIVITATS

Dissabte dia 11 de març a les 21 hores a Sa Rectoria, passada de diapositives del Perú i l'Argentina.

Diumenge dia 12 de març EXCURSIÓ:

Coma de Son Torrella - Pas de na Maria - Orient

Apunteu-vos a Catalina Martorell (665261) i a Antònia Mª Mulet (462535).

Grup d'excursionistes, acubats de calor, a Calicant.

SES NOVELTATS EXISTENTS

Fa uns anys que es començà
a traficar amb sa droga
i molta joventut es troba
que ja no sap lo que fa.
Se va voler inspirar
per fer unes grans creacions
i ha duit ses conclusions
que la mort els se'n durà.

I ara per perturbar
a tota sa gent major
amb moto dins població
molta joventut hi va.
De loco es fi seu serà,
'nant de "juerga" i discoteques,
tenen ses portes obertes
i el qui mana molt poc fa.

Diu: -S'ha de desarriollar
seguint seva inspiració,
per ventura un inventor
d'entre ells en sortirà
i un camí mos obrirà
a dins el molt gran progrés:
entre savis i enginyers
s'Univers explorarà.

Basta es veure sa passió
que sa joventut demostra:
a discoteca s'enrolla
que n'és sa gran distracció,
admirant un cantador
tocant sa seva guiterra
i la jove, molt rebecca,
aplaudeix sa funció.

Quin porvenir esperau
de vostre fill o sa filla?
Han inclinada sa vida
a gastar lo que guanyau.
Els consells que los donau
molts d'ells no són escoltats,
diuen que són antiquats
i es pa i carn los donau.

Aquest procés mos durà
una nova conseqüència,
faran molta resistència
an el qui governarà.
Tan molt se li exigirà
que no quedarà ponedor;
per comandar sa nació
molt difícil li serà.

Es vulgo és es qui comanda,
això està demostrat,
fa por a s'Autoritat
i a dins ca seva se guarda.
A manifestar-se es llança
quan algo vol 'consequir;
diuen: És es gran camí
de nostra nova criança.

Un ritme nou és entrat
del jove dins es cervell:
s'engroncen en tot moment
com un cavall acossat
que l'han molt bé entrenat
per prendre part en carrera
i sa seva hora espera
per botar ben de granat.

Quan veis sa gran joventut
sofrint un to infernal
i la llum tan magistral
que canvia cada punt.
Allà s'hi troba a gust
per haver-s'hi encarinyats
i els seus cervells perturbats
a dins un món de barulls.

A les sis des dematí
se presentarà sa filla;
se serà molt divertida
amb joves que va haver-hí.
Si el seu pare li vol dir
algo per observació,
li dirà: -Feis el favor
de no posar-vos amb mi.

I el seu pare acovardat
quant sent xerrar seva filla
diu: -Jo mai no me creuria
esser tan poc escoltat
i fins i tot rebutjat
d'aquesta joventut llesta
que no sap tallar sa llesca
que el seu pare ha suat.

CLIMENT GARAU I SALVÀ

UNA XERRADETA.....(acabament)

-Has unomenat el vostre projecte d'escola. Intenta d'explicar-ho breument.

-És molt important adquirir prest els hàbits de la higiene personal. També és bàsic induir-los ja des de petits el sentit de la responsabilitat; per això, cada infant té senyada una tasca diària: posar taula, cuidar el jardí... Sempre feines adequades a l'edat dels nins. Amb els més grans, ja feim alguna sortida didàctica: hem visitat una vaqueria... També per als més grans, organitzam tallers de plàstica i de música.

-I al tema de la llengua, quin tractament li donau?

-Als nins, els parlam en català i en castellà. Heu de tenir en compte que tenim molts de fills de pares estrangers, però no per això s'ha plantejat cap problema, pel fet de xerrar-los en mallorquí. Enguany, a petició d'alguns pares, hem començat l'experiència de donar qualche hora d'anglès als de Pre-escolar. Volem que ja des de petits s'acostumin a escoltar les tres llengües. A pesar de la dificultat, pensam que no els embullam. De moment, valoram molt bé aquesta pràctica.

-Se't veu molt animada. Qualque problema deveu tenir...

-El més greu és que la societat globalment no valora com cal la feina d'educadora infantil. Hi ha companyes nostres que guanyen un sou miserable, només un poc superior al salari mínim. Indici del respecte que dóna l'Administració a la nostra feina, n'és el fet que per muntar una guarderia demanin els mateixos papers que per obrir un bar. I els pares, molt sovint, no s'interessen gens ni mica pel projecte educatiu de la guarderia, cosa que per a mi és inexplicable. Tan sols els preocupa trobar un lloc on deixar el nin moltes hores. La veritat és que la mentalització dels pares estrangers és molt més positiva; són els que més exigeixen i els més preocupats per les condicions ambientals de l'escola dels seus fills.

-Es el moment de parlar d'un tema ben actual a Algaida: el projecte de l'Escoleta Infantil municipal. Com el veus?

-És el mateix que deia abans. Costa molt mentalitzar els pares que l'educació rebuda per un nin en els seus primers anys de vida és determinant per al seu futur. Per tant, aquesta educació ha d'estar en mans de professionals qualificats.

Encara més, hi ha un sostre mínim de condicions imprescindibles: pocs nins per aula, material adequat, escola espaiosa... Totes aquestes condicions actualment a Algaida no es donen. Com que tenir un servei adequat és car, a un poble com el nostre no el pot cobrir la iniciativa privada. A Algaida l'Escoleta d'Infants ha de ser necessàriament municipal. Aquesta responsabilitat ha de ser assumida per l'Ajuntament. Però també el Ministeri s'ha d'ocupar de l'educació dels primers anys; ara només se'n responsabilitza a partir dels quatre anys, cosa que no entenc.

-Ja per acabar: encoratjaríes els joves algaidins a participar en una experiència com la teva, a formar part d'una cooperativa?

-Sí, jo la trob molt formativa i apassionant, des del punt de vista personal. És evident que no tens les mateixes traves que fent feina per altri. Hem passat mals moments. Les preocupacions són majors, perquè també és responsabilitat nostra la gestió de la guarderia; però les satisfaccions quant a condicions de feina hi són. Sí, definitivament val la pena viure un aprenentatge així.

MIQUEL SERRA

una xerradeta amb...

NA MARIA de S'ESTANC

Amb Na Maria Rafael Alorda, Na Maria de S'Estanc o simplement Na "Sis", com li diuen els seus amics, es pot parlar de diversos temes. Un dels més interessants seria que ens contàs les seves vivències com a cantant de l'Orquestrina. Però les seves aficions, per fascinants que siguin, no són el motiu de la Xerradeta d'aquest mes. Vivim uns anys -diuen- en què els joves tenen moltes dificultats per trobar una col·locació qualsevol. Què no diuen si del que es tracta és d'aconseguir un lloc de feina plenament satisfactori! Na Maria ho ha fet; i per això hem parlat amb ella: per si la seva experiència pot servir d'exemple a altres joves algaidins.

-Tot va començar -explica Na Maria- quan estudiava Formació Professional de Segon Grau, concretament l'especialitat de Jardí d'Infància, en el CIDE. Allà, com que el Pre-escolar funciona bastant bé, les classes pràctiques ens varen ser de molta utilitat. Però el darrer any, en sortir a fer les pràctiques a diverses escoles i guarderies de Palma, coneixérem la trista realitat: pertot trobàvem unes condicions laborals i pedagògiques desastroses. És per això que cinc companyes d'estudis decidírem formar una cooperativa, amb la finalitat de muntar una guarderia al nostre gust.

-Es molt difícil formar una cooperativa?

-Sí, sobretot de molta feina burocràtica. Les institucions tenen previstes unes ajudes, consistents en la concessió de crèdits a baix interès, per a la creació de cooperatives. Però a nosaltres, per raons diverses, sempre ens les han denegades. En conseqüència, vàrem haver de recórrer al crèdit personal. De totes maneres, és de justícia dir que en l'assumpte dels papers, i en tot, ens va ajudar moltíssim un professor del CIDE, N'Andreu Estarelles.

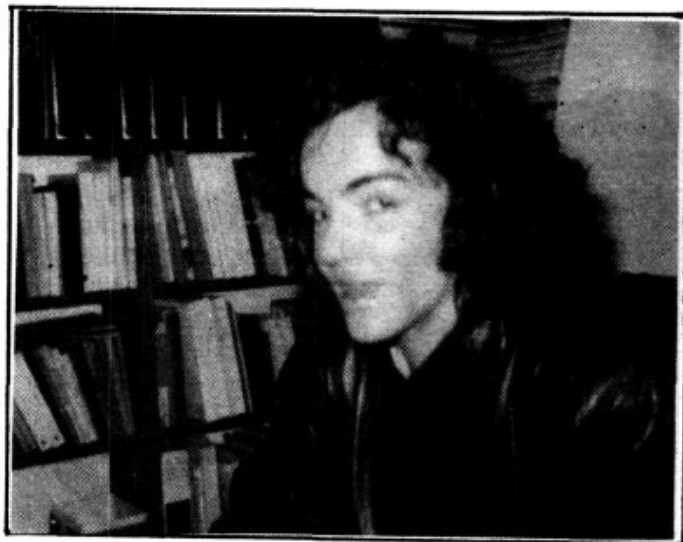
-Ja teniu el crèdit; en què invertireu els diners?

-Gràcies a un estudi de la situació geogràfica de les guarderies de Palma, havíem assenyalat una zona on el servei

de guarderia estava deficientment cobert. Vàrem tenir la sort de trobar una casa dins aquesta zona que reunia les condicions que nosaltres consideràvem imprescindibles: era espaiosa, amb molt de sol, amb molt de jardí. Després d'haver-la comprada, només en conservàrem les quatre parets. Així va néixer "Momo", la nostra guarderia.

-Quants d'alumnes i d'aules teniu?

-Des del principi ens hem mantingut en les quatre aules. El primer any agafàvem infants a partir dels tres mesos; el segon, a partir dels sis mesos. I ara, a partir d'un any fins als quatre anys, fins a primer de Pre-escolar. No podem

agafar nins tan joves perquè exigeixen molta atenció; una educadora només es pot fer càrrec de tres infants. I això, per raons econòmiques, no es pot mantenir. Som cinc professionals, però només tenim quatre aules; la que no és dins l'aula, aquell dia és la responsable de la cuina. Com que dins el nostre projecte educatiu donam molta importància a l'alimentació, per al curs vinent hem projectat tenir una cuinera professional. En total, assisteixen a la guarderia més de setanta nins; queden poques places disponibles, perquè no volem que hi hagi més de vint nins per aula.

segueix a la plana anterior